

Oslo, 6.september2024

Innspill til ny stortingsmelding om industri

Forskningsinstituttene fellesarena, FFA, takker for muligheten til å gi innspill til regjeringens arbeid med ny industrimelding. Vi vil også vise til vårt innspill til regjeringens arbeid med strategi for å øke FoU i næringslivet ¹, og bygger videre på det innspillet her.

Norges fossilavhengige økonomi gjør at vi står overfor enda større omstillingsutfordringer enn EU-landene. Vi trenger nye, grønne løsninger raskt. Perspektivmeldingen peker på et stort arbeidskraftunderskudd fremover, og vi må finne løsninger for å få maksimalt ut av vår arbeidskraft og kompetanse gjennom økt produktivitet og bedre bruk av våre naturgitte konkurransefortrinn. Det krever ny teknologi og nye løsninger. Skal vi fortsatt ha internasjonalt ledende posisjoner og framvekst av nye næringer, må vi etablere kunnskapsfortrinn som både videreutvikler eksisterende industri og kan gi oss nye industrieventyr.

Den norske modellen med samarbeid mellom forskning, næringsliv og offentlig sektor har over tid gitt oss løsninger på store samfunnsproblemer. Dette må vi bygge videre på. Behovet for omstilling i næringslivet er større enn vi har opplevd noen gang tidligere, men norske bedrifter investerer mindre – ikke mer – i forskning som kan skape nye, grønne og digitale teknologier og løsninger. Norge sakker bak landene vi pleier å sammenligne oss med, enten vi måler næringslivets FoU i prosent av BNP eller i prosent av bearbeidingsverdi². En større andel av offentlige investeringene i FoU som gjøres i Norge går til utvikling, ikke forskning. Den kursen må endres hvis vi skal lykkes med omstillingen.

Forskningsinstituttene er en viktig samarbeidspartner for industrien og motor for utvikling av ny teknologi og nye løsninger. FFA mener instituttsektoren er en nøkkelressurs i omstillingen og må tas i bruk mer for å løse utfordringene vi står overfor, bidra til omstilling og styrke konkurransekraften i norsk industri.

FFA har følgende anbefalinger:

1. **Investert mer i næringsrettede virkemidler som skaper forskningssamarbeid mellom industribedrifter og forskningsmiljøer.**

- Forskningsinstituttene er i mange sammenhenger bedriftenes **forskningspartner** og viktige for omstilling og nyskaping i norsk næringsliv. De bidrar til at forskningen blir relevant for bedriftenes utfordringer og tas raskt i bruk.
- Forskningsinstituttene er en fellesressurs og har en sentral rolle i kunnskapsutvikling og spredning av ny kunnskap, teknologi og infrastruktur for økt verdiskaping i hele næringslivet.
- Bedriftene trenger gode forskningspartnere for å utvikle ny kunnskap og teknologi som kan øke deres produktivitet og sikre dem unike konkurransefortrinn. Staten kan oppnå forskningshøyde ved å stille krav om samarbeid med forskningsorganisasjon og dermed også sikre deling av kunnskap og teknologi.

¹ [ffa_innspill-til-regjeringens-arbeid-med-fou-i-naringslivet-31-8-23.pdf](#)

² SSB variabeldefinisjon: Med bearbeidingsverdi menes summen av produksjonsverdi fratrukket kjøp av varer og tjenester (for andre varer og tjenester enn de som er kjøpt direkte for videresalg) og korrigeret for endringer i beholdning av råvarer og konsumvarer.

2. Bruk de næringsrettede forskningsmidlene på virkemidler som har dokumentert effekt

- Bruk forskningsmidlene på virkemidler som har dokumentert effekt for bedriftene, som gir addisjonalitet og som sprer nye løsninger
- Virkemidler som SFI, FME, Grønn Plattform, IPN og SkatteFunn vil ved krav om samarbeid mellom bedrift og godkjent forskningsorganisasjon, gi økt effekt for bedriftene ved høy kvalitet og for samfunnet gjennom spredning.

3. Bruk forskningsinvesteringene strategisk

- Bruk forskningsinvesteringene strategisk for å bringe Norge mot grønn og digital omstilling og verdiskaping
- Knytt investeringer til politiske prioriteringer: Langtidsplanens prioriteringer, Grønt industriløft, Totalberedskapskommisjonens anbefalinger mm.
- Sats på områder hvor Norge har særlige naturgitte konkurransefortrinn, særlig kompetanse, særlig internasjonalt ansvar eller særlige forskningsbehov.
- Still krav om forpliktende tverrfaglig og langsiktig forskningssamarbeid mellom bedrift og forskningsmiljø

4. Legg til rette for åpen konkurranse om forskningsmidler for kvalitet og relevans

- Forskningsmidler bør tildeles gjennom åpen konkurranse for å sikre at de offentlige investeringene benyttes i de beste prosjektene og beste miljøene, vurdert etter forskningskvalitet og samfunnsrelevans.
- Forskningsrådet bør være hovedarenaen for konkurranse om offentlige forskningsmidler.

5. Styrk FoU-samarbeid med Europa og internasjonalt samarbeid som utløser næringslivsinvesteringer i FoU

- Styrk FoU-samarbeid med Europa. Se til EUs partnerskap som modell for samarbeid og samfinansiering mellom bedrifter, forskningsmiljø og myndigheter for å nå felles mål.

6. Se arbeidet med industrimeldingen i sammenheng med andre pågående prosesser

- Arbeidet med ny stortingsmelding om forskningssystemet (systemmeldingen) er en god anledning til å se nærmere på om forskningssystemet på en god nok måte understøtter næringslivet og industriens behov for forskning, innovasjon og utvikling av nye teknologiske løsninger. Og ikke minst det økende behovet for å løse personellunderskuddet og behovet for økt produktivitet som beskrives godt i Perspektivmeldingen. Er dagens forsknings- og innovasjonssystem riktig dimensjonert, utnytter vi aktørenes kompetanse og kapasitet? FFA har utarbeidet en analyse av utviklingen i FoU-systemet som kan være relevant å se til³.
- Vi vil også oppfordre til å se til andre land og andre måter å koble forskning, utvikling og innovasjon med industriutvikling. FFA mener at bruken av forsknings- og innovasjonsvirkemidlene bør benyttes til å realisere øvrig politikk for samfunnsendring. Vårt viktigste marked, EU praktiserer dette. Der legges f.eks de politiske ambisjonene for grønn og digital omstilling til grunn for innretning på forskningsinvesteringene. I Norge opplever vi at forskningsvirkemidlene i for liten grad ses som verktøy for å realisere politikk. For eksempel bør Grønt industriløft underbygges med investeringer i forskning for å levere på målsettingene. Ved å målrette virkemidlene gjennom krav om samarbeid mellom næringsliv

³ [fou-analyse.pdf](#)

og forskningsmiljø, vil de fungere kompetansebyggende for hele næringslivet og bidra til å nå regjeringens målsettinger.

Vi takker for muligheten til å gi innspill og ønsker lykke til med viktig arbeid!

Vennlig hilsen

Agnes Landstad

Daglig leder FFA

Forskningsinstituttene Fellesarena organiserer de 33 selvstendige forskningsinstituttene som fyller kriteriene for grunnfinansiering fra Forskningsrådet, til sammen 7200 årsverk og 11,5 mrd kr i årlig omsetning, derav 1,2 mrd kr fra utlandet. Norge har i sin instituttsektor et velfungerende apparat for anvendt, tverrfaglig og målrettet forskning. Forskningen er innrettet mot samfunnsutfordringene og bidrar til konkurransekraft, innovasjonsevne og omstilling i næringsliv og offentlig sektor. Forskningsinstituttene er forsknings- og innovasjonspartnere for bedriftene og akseleratorer for omstilling i samfunnet.